Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem
Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Dziecięca Przystań”

I. WSTĘP

Celem niniejszej Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem jest zapewnienie wszystkim dzieciom korzystającym z usług Niepublicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej „Dziecięca Przystań” bezpiecznego i wspierającego środowiska rozwoju, wolnego od przemocy, zaniedbania i nadużyć. Dokument ten stanowi zbiór zasad, procedur i zobowiązań mających na celu zapobieganie krzywdzeniu dzieci oraz reagowanie w sytuacjach zagrożenia ich dobra.

II. PODSTAWY PRAWNE

Polityka opiera się na następujących aktach prawnych:
• Konwencja o prawach dziecka (Dz.U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526),
• Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
• Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
• Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela,
• Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
• Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
• Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych,
• Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO),
• Krajowy Standard Ochrony Małoletnich.

III. DEFINICJE

Krzywdzenie dziecka oznacza każde działanie lub jego zaniechanie, które narusza prawa dziecka, jego dobrostan fizyczny, emocjonalny, psychiczny lub społeczny. Obejmuje ono w szczególności:
• Przemoc fizyczną – każde umyślne działanie powodujące ból, uraz lub narażenie dziecka na niebezpieczeństwo (np. bicie, szarpanie, popychanie, karanie cielesne).
• Przemoc psychiczną – działania obniżające poczucie wartości dziecka, zastraszające, ośmieszające, wywołujące lęk lub poczucie winy (np. groźby, poniżanie, ignorowanie).
• Przemoc seksualną – wykorzystywanie dziecka do celów seksualnych, kontakt fizyczny lub niefizyczny o charakterze seksualnym, naruszanie granic cielesnych lub intymności.
• Zaniedbanie – uporczywe niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka, w tym potrzeb emocjonalnych, żywieniowych, zdrowotnych, higienicznych, rozwojowych i edukacyjnych.
• Nadużycie zaufania – działania, które prowadzą do złamania granic relacji dorosły–dziecko i mogą skutkować wykorzystaniem emocjonalnym, manipulacją lub uzależnieniem emocjonalnym.
• Wykorzystywanie ekonomiczne – zmuszanie dziecka do pracy, żebractwa lub innych działań przynoszących zysk osobie dorosłej.
• Stosowanie poniżających metod wychowawczych – stosowanie kar lub praktyk uwłaczających godności dziecka, o charakterze degradującym, wstydliwym, przemocowym lub psychicznie szkodliwym.

IV. ZASADY OGÓLNE

• Każde dziecko korzystające z usług Niepublicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej „Dziecięca Przystań" ma prawo do ochrony przed wszelkimi formami przemocy, zaniedbania, wykorzystywania oraz naruszania jego godności.
• Poradnia zapewnia dzieciom środowisko oparte na szacunku, empatii, bezpieczeństwie i odpowiedzialności, niezależnie od ich wieku, płci, pochodzenia, wyznania, niepełnosprawności, orientacji czy poziomu funkcjonowania.
• Personel ma obowiązek traktować każde dziecko podmiotowo – uwzględniając jego indywidualne potrzeby, możliwości i ograniczenia – oraz stosować jedynie metody wychowawcze i terapeutyczne zgodne z dobrem dziecka.
• Wszyscy pracownicy oraz osoby współpracujące są zobowiązani do natychmiastowego reagowania w przypadku zaobserwowania lub podejrzenia sytuacji mogącej zagrażać bezpieczeństwu lub dobru dziecka.
• W placówce obowiązuje zasada zerowej tolerancji dla przemocy w jakiejkolwiek formie – fizycznej, słownej, emocjonalnej, psychicznej czy symbolicznej.
• Rodzice i opiekunowie są aktywnymi partnerami poradni w tworzeniu bezpiecznego środowiska – mają dostęp do informacji, procedur oraz możliwości zgłaszania zastrzeżeń i niepokojów dotyczących zachowań personelu lub innych dzieci.
• Dzieci są uczone rozpoznawania granic, nazywania emocji i sygnalizowania trudnych sytuacji. Ich głos jest traktowany poważnie i z szacunkiem, niezależnie od wieku i poziomu rozwoju.

V. ZASADY BEZPIECZNEJ REKRUTACJI

• Dyrektor pozyskuje informacje o kandydacie/kandydatce w celu oceny jego/jej kompetencji oraz zgodności wyznawanych wartości z misją placówki, w tym szczególnie z zasadami ochrony dzieci i poszanowania ich godności.
• Wszystkie osoby zatrudniane w placówce (także wykonujące pracę na podstawie umów cywilnoprawnych, praktyk, wolontariatu czy stażu) muszą posiadać odpowiednie przygotowanie do pracy z dziećmi i gwarantować im bezpieczeństwo.
• W celu weryfikacji powyższych wymagań, placówka może żądać dokumentów potwierdzających:
a) poziom wykształcenia,
b) kwalifikacje zawodowe,
c) historię zatrudnienia.
• Placówka ma obowiązek zgromadzić dane identyfikujące osobę zatrudnianą, w tym:
a) imię i nazwisko,
b) datę urodzenia,
c) dane kontaktowe.
• Dyrektor może wystąpić do kandydata/kandydatki o udostępnienie referencji z wcześniejszych miejsc zatrudnienia – za uprzednią zgodą kandydata/kandydatki. Brak referencji nie może stanowić samodzielnej podstawy odmowy zatrudnienia.
• Samodzielne sprawdzanie kandydatów w sposób niezgodny z przepisami (tzw. screening) nie jest dopuszczalne z uwagi na regulacje RODO i Kodeksu pracy.
• Przed rozpoczęciem pracy z dziećmi każda osoba musi zostać zweryfikowana w Rejestrze

Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym (część z ograniczonym dostępem) oraz w rejestrze prowadzonym przez Państwową Komisję ds. Przeciwdziałania Wykorzystaniu Seksualnemu Małoletnich poniżej 15 roku życia.
• Potwierdzenie z ww. rejestrów należy przechowywać w dokumentacji pracowniczej lub odpowiedniej dokumentacji cywilnoprawnej.
• Osoby posiadające obywatelstwo inne niż polskie muszą dostarczyć informację z rejestru karnego państwa swojego obywatelstwa z przeznaczeniem do celów zawodowych lub wolontariackich związanych z kontaktami z dziećmi. Jeżeli takie zaświadczenie nie jest możliwe do uzyskania – wymagane jest oświadczenie kandydata zgodnie z pkt. 11.
• Kandydat/kandydatka składa oświadczenie o zamieszkiwaniu w ostatnich 20 latach (poza RP i krajem obywatelstwa) pod rygorem odpowiedzialności karnej.
• Jeśli dany kraj nie wydaje informacji o niekaralności lub nie prowadzi rejestru, kandydat/kandydatka składa pod rygorem odpowiedzialności karnej stosowne oświadczenie, w tym o braku skazań za przestępstwa odpowiadające rozdziałom XIX i XXV Kodeksu karnego.
• Pod wszystkimi oświadczeniami składanymi pod odpowiedzialnością karną musi się znajdować klauzula:
„Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia."
• Placówka wymaga przedstawienia zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego.
• W przypadku braku możliwości uzyskania takiego zaświadczenia, kandydat/kandydatka może złożyć oświadczenie o niekaralności oraz o braku toczących się wobec niego/niej postępowań za przestępstwa przeciwko dzieciom.
• Odmowa złożenia oświadczenia nie może skutkować automatycznym odrzuceniem kandydata/kandydatki.

VI. STANDARDY ZACHOWAŃ PERSONELU

Wszyscy pracownicy, współpracownicy, wolontariusze oraz osoby odbywające praktyki mają obowiązek przestrzegania jednolitych standardów zachowania wobec dzieci, uwzględniających ich bezpieczeństwo, rozwój i godność.
Każdy pracownik:
• traktuje dzieci z szacunkiem, uwzględniając ich indywidualne potrzeby, ograniczenia i emocje,
• zachowuje neutralność emocjonalną w sytuacjach konfliktowych – nie przenosi własnych emocji na dzieci,
• nie stosuje przemocy fizycznej, słownej, emocjonalnej, psychicznej, ani nie dopuszcza do jej stosowania przez inne osoby,
• nie dopuszcza się żadnych zachowań seksualnie nieodpowiednich – również o charakterze werbalnym lub żartobliwym,
• nie grozi, nie poniża, nie stosuje szantażu emocjonalnego ani manipulacji,
• nie zostawia dzieci bez opieki – obowiązuje zasada ciągłego nadzoru nad dzieckiem w każdej sytuacji,
• respektuje granice fizyczne i psychiczne dziecka, nie zmusza do kontaktu fizycznego (np. przytulania, dotyku) jeśli dziecko wyraża dyskomfort,

• dostosowuje komunikację do wieku, poziomu rozwoju i możliwości dziecka, w tym dzieci niemówiących – z poszanowaniem ich indywidualnych środków wyrażania się (np. gestów, AAC).

VII. DZIECI ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Dziecięca Przystań" zapewnia szczególne wsparcie i ochronę dzieciom:
• z niepełnosprawnościami (intelektualnymi, fizycznymi, sensorycznymi),
• z zaburzeniami ze spektrum autyzmu,
• z trudnościami w komunikacji,
• doświadczającym przemocy lub zagrożonym przemocą,
• w sytuacjach kryzysu emocjonalnego lub rodzinnego.
Personel ma obowiązek:
• dostosowywać środki wychowawcze i terapeutyczne do możliwości i potrzeb każdego dziecka,
• obserwować i dokumentować zmiany w zachowaniu dzieci, które mogą sugerować doświadczenie przemocy lub trudności emocjonalne,
• wdrażać alternatywne metody komunikacji (np. systemy AAC) tam, gdzie dziecko nie posługuje się mową,
• konsultować działania z zespołem specjalistów, w tym psychologiem, terapeutą, logopedą i pedagogiem specjalnym.

VIII. PROCEDURA INTERWENCJI

Każda osoba pracująca w placówce (nauczyciel, terapeuta, pomoc nauczyciela, wolontariusz) ma obowiązek niezwłocznie zareagować i zgłosić sytuację, która może świadczyć o krzywdzeniu dziecka.

1. Zgłoszenie – podejrzenie przemocy zgłaszane jest niezwłocznie do dyrektora lub koordynatora ds. ochrony dzieci.
2. Działania wewnętrzne – dyrektor:
   o przeprowadza rozmowę z osobami zaangażowanymi,
   o dokumentuje sytuację w Karcie Interwencji (Załącznik nr 1),
   o podejmuje decyzję o dalszych krokach (np. spotkanie z rodzicem, zgłoszenie do MOPS).
3. Działania zewnętrzne – w razie potrzeby:
   o zawiadomienie odpowiednich służb (MOPS, sąd rodzinny, Policja),
   o kontakt z psychologiem lub specjalistyczną placówką wsparcia.
4. W przypadku podejrzenia przestępstwa – dyrektor niezwłocznie zawiadamia organy ścigania, nawet jeśli rodzice nie wyrażają zgody.
   Interwencja zawsze dokumentowana jest pisemnie, a jej przebieg podlega nadzorowi koordynatora ds. ochrony dzieci.

IX. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI

Placówka współpracuje z:
• Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
• Policją,
• Sądem Rodzinnym,
• organizacjami pozarządowymi świadczącymi pomoc psychologiczną i prawną dzieciom,
• specjalistycznymi poradniami (psychologicznymi, pedagogicznymi, rehabilitacyjnymi).

X. SZKOLENIA I MONITORING

• Każdy pracownik zobowiązany jest do uczestnictwa w szkoleniu z zakresu ochrony dzieci nie rzadziej niż raz w roku.
• Szkolenie prowadzi Koordynator ds. Ochrony Dzieci lub osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia.
• Placówka prowadzi rejestr odbytych szkoleń oraz ocenia ich skuteczność.
• Polityka podlega przeglądowi co 2 lata lub wcześniej – w razie zmian prawnych, incydentu, potrzeby zespołu.
• Koordynator ds. Ochrony Dzieci przeprowadza szkolenie dla całego personelu nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy.
• Każdy pracownik:
o podpisuje oświadczenie o zapoznaniu się z Polityką,
o dostarcza zaświadczenie o niekaralności lub składa stosowne oświadczenie,
o uczestniczy w obowiązkowych szkoleniach z zakresu ochrony dzieci.

• Wszystkie dokumenty związane z ochroną dzieci (formularze zgłoszeń, karty interwencji, ankiety, oświadczenia) są przechowywane w dokumentacji placówki przez okres minimum 5 lat w sposób zabezpieczony przed dostępem osób nieuprawnionych.
• Za nadzór nad dokumentacją odpowiada Koordynator ds. Ochrony Dzieci.
• Placówka stosuje ankietę monitorującą poziom znajomości standardów wśród personelu (Załącznik nr 6).

XI. KOORDYNATOR DS. OCHRONY DZIECI

• Dyrektor placówki:
o nadzoruje wdrażanie polityki ochrony,
o odpowiada za dokumentację i podejmowanie działań w przypadku interwencji,
o zapewnia szkolenia i aktualizację procedur,
o prowadzi rejestr zgłoszeń i monitoruje ich przebieg,
o współpracuje z instytucjami zewnętrznymi w przypadku poważnych naruszeń.
• Może powołać Zespół ds. ochrony dzieci, składający się ze specjalistów zatrudnionych w placówce.

XII. ZOBOWIĄZANIA I ZAŁĄCZNIKI

Każdy pracownik zobowiązany jest do:
• zapoznania się z niniejszą Polityką i jej przestrzegania,
• podpisania oświadczenia o zapoznaniu się z Polityką (Załącznik nr 6),

• zgłaszania wszelkich podejrzeń o krzywdzenie dzieci,
• udziału w szkoleniach i ewaluacjach systemu ochrony dzieci.

ZAŁĄCZNIK NR 1

Karta interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka

- **Imię i nazwisko dziecka:** .....
- **Data urodzenia dziecka:** .....
- **Opis niepokojącej sytuacji / objawów:**

  .....

  .....

  .....
- **Data i godzina zaobserwowania zdarzenia:** .....
- **Osoba zgłaszająca / obserwująca:** .....
- **Podjęte działania (rozmowa, zawiadomienie, konsultacje):**

  .....

  .....

  .....
- **Podpis osoby zgłaszającej:** .....
- **Data zgłoszenia:** .....
- **Podpis dyrektora / osoby odpowiedzialnej:**

  .....

ZAŁĄCZNIK NR 2

Oświadczenie o niekaralności

Ja, niżej podpisany/a:

Imię i nazwisko: .....

Stanowisko / pełniona funkcja: .....

oświadczam, że nie byłem/am karany/a prawomocnym wyrokiem za przestępstwa przeciwko małoletnim oraz że nie toczy się wobec mnie postępowanie karne w tej sprawie.

.....

Podpis pracownika

Data: .....

ZAŁĄCZNIK NR 3
Standardy, procedury i dobre praktyki ochrony w Niepublicznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej „Dziecięca Przystań”

CZĘŚĆ A – Katalog działań niedozwolonych w kontaktach z dzieckiem

W placówce całkowicie zabrania się wszelkich form krzywdzenia dzieci: fizycznego, psychicznego, seksualnego i zaniedbania.
Niedozwolone są w szczególności:

1. **Przemoc fizyczna**:
   – popychanie, szarpanie, uderzanie, duszenie, potrącanie, wymuszanie posłuszeństwa siłą, niszczenie rzeczy dziecka.
2. **Przemoc psychiczna**:
   – zawstydzanie, ośmieszanie, podnoszenie głosu, groźby, warunkowanie opieki emocjonalnej, ignorowanie dziecka.
3. **Przemoc seksualna**:
   – komentarze o ciele dziecka, nieadekwatny kontakt fizyczny, prezentowanie treści seksualnych.
4. **Zaniedbanie**:
   – pozostawienie dziecka bez opieki, niezaspokajanie potrzeb bezpieczeństwa, higieny, komfortu.

CZĘŚĆ B – Katalog pochwał i nagród

W pracy z dziećmi stosujemy indywidualne, pozytywne wzmocnienia:
– pochwały słowne,
– żetony, naklejki, punkty,
– chwile ulubionej aktywności,
– karteczki pochwały dla rodziców,
– nagrody tygodniowe/miesięczne.

Katalog konsekwencji:
– przypomnienie zasad,
– czasowe odebranie przywilejów,
– przeniesienie do strefy wyciszenia,
– rozmowa naprawcza,
– współpraca z rodzicami w celu wzmocnienia pożądanych zachowań.

CZĘŚĆ C – Procedura reagowania na zachowania agresywne

1. Zachowaj spokój, zapewnij bezpieczeństwo.
2. Nie używaj siły – stosuj deeskalację.
3. Oddziel dzieci w sposób bezpieczny.

4. Pozwól dziecku się wyciszyć.
5. Poinformuj dyrektora, wypełnij Kartę interwencji.
6. Jeśli to konieczne – zaangażuj specjalistę.
7. W przypadku powtarzających się zachowań – stwórz IPET, współpracuj z rodzicami.

CZĘŚĆ D – Ochrona wizerunku i danych osobowych dzieci

1. Zdjęcia/nagrania: tylko za zgodą, bez intymnych sytuacji, bez nazwisk.
2. Dane osobowe: nie ujawniamy informacji o zdrowiu, sytuacji rodzinnej, niepełnosprawności.
3. Nagrywanie przez osoby trzecie: wymaga zgody dyrektora.
4. Przechowywanie materiałów: tylko na zabezpieczonych nośnikach, po upływie okresu zgody – usuwane.

ZAŁĄCZNIK NR 4

Procedura anonimowego zgłaszania nieprawidłowości

Cel:
Umożliwienie zgłaszania nieprawidłowości, przemocy lub naruszeń praw dziecka bez ujawniania danych osobowych zgłaszającego.

Zasady:

1. Skrzynka na zgłoszenia dostępna w holu placówki.
2. Możliwość zgłoszenia na adres e-mail: anonimowe.zgloszenia@dziecieca-przystan.pl
3. Koordynator ds. Ochrony Dzieci sprawdza zgłoszenia minimum raz w miesiącu.
4. Reakcja na każde zgłoszenie w terminie do **7 dni roboczych**.
5. Wszystkie zgłoszenia traktowane są **poufnie**.

ZAŁĄCZNIK NR 5

Formularz zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka

Formularz do wypełnienia przez pracownika, rodzica, dziecko lub osobę z zewnątrz.

- **Imię i nazwisko dziecka:** .....
- **Data urodzenia dziecka:** .....
- **Imię i nazwisko zgłaszającego (opcjonalnie):** .....
- **Telefon / e-mail do kontaktu (opcjonalnie):** .....
- **Opis sytuacji:**

  .....

  .....

  .....

- **Data zgłoszenia:** .....
- **Podpis (opcjonalnie):** .....

ZAŁĄCZNIK NR 6

Ankieta monitorująca realizację Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem

Miejsce i data wypełnienia ankiety:

.....

Imię i nazwisko osoby wypełniającej:

.....

Stanowisko/funkcja w placówce:

.....

Prosimy o szczere odpowiedzi. Celem ankiety jest usprawnienie systemu ochrony dzieci przed krzywdzeniem oraz doskonalenie procedur obowiązujących w naszej placówce.

1. Czy znasz Standardy Ochrony Małoletnich obowiązujące w Terapeutycznym Punkcie Przedszkolnym „Dziecięca Przystań”?
   ☐ Tak ☐ Nie ☐ Nie jestem pewien/pewna
2. Czy zapoznałeś/aś się z treścią dokumentu „Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem”?
   ☐ Tak ☐ Częściowo ☐ Nie
3. Czy czujesz się przygotowany/a do rozpoznawania symptomów mogących świadczyć o krzywdzeniu dziecka?
   ☐ Tak ☐ Raczej tak ☐ Raczej nie ☐ Nie
4. Czy wiesz, jakie kroki należy podjąć w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka?
   ☐ Tak ☐ Raczej tak ☐ Raczej nie ☐ Nie
5. Czy w ciągu ostatniego roku zaobserwowałeś/aś jakiekolwiek działania innych pracowników, które mogłyby naruszać zasady zawarte w Polityce ochrony dzieci?
   ☐ Tak ☐ Nie

Jeśli tak – jakie zasady mogły zostać naruszone?

.....

.....

6. Czy w związku z powyższym podjąłeś/aś jakiekolwiek działania? Jeśli tak – jakie?

   .....

   .....

Jeśli nie – z jakiego powodu?

.....

.....

7. Czy masz sugestie, uwagi lub pomysły na ulepszenie obowiązujących Standardów Ochrony Małoletnich w „Dziecięcej Przystani”?

   .....

   .....

   .....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety. Twoje odpowiedzi są ważnym elementem dbałości o bezpieczeństwo dzieci w naszej placówce.